

Huvudman

KROKOMS KOMMUN
krokoms.kommun@krokom.se

Beslut

Datum 2025-09-30

Dnr SI 2023:9854

Sida 1 (26)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nyhedens skola i Krokoms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 22 april 2024

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Krokoms kommun att senast **måndag den 19 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, ordningsstörande beteende, skolplikt och rätt till utbildning samt undervisningstid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Krokoms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Krokoms kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle informera samtlig personal om skollagens krav kring när extra anpassningar ska sättas in för en elev, när personalen ska anmäla till rektorn, eller den rektorn delegerat uppgiften att ta emot anmälningar till, att en elev kan vara i behov av särskilt stöd, rektorns skyldighet att skyndsamt initiera en utredning utifrån en sådan anmälan samt skolans rutiner för detta. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats (2 kap. 34 a § samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).
2. Se till att ansvarig lärare bedömer huruvida elev 83 är i behov av extra anpassningar samt i så fall planerar vilka extra anpassningar eleven ska ges. Om det framkommer sådana omständigheter som medför att en utredning om särskilt stöd ska inledas för eleven, ska rektorn se till att en sådan utredning startas. Inkom med en redogörelse för den bedömning som gjorts avseende den aktuella elevens eventuella behov av extra anpassningar, vilka extra anpassningar som har satts in samt

ange om en utredning om särskilt stöd har startats för eleven (3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).

3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn, eller den som rektorn delegerat uppgiften till, se till att skyndsamt starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 30 september 2025 – 12 januari 2026 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning (3 kap. 7 § skollagen).
4. Se till att en utredning om särskilt stöd genomförs samt att beslut om att utarbeta åtgärdsprogram fattas innan särskilda stödåtgärder vidtas. Beslut om åtgärdsprogram, inklusive överklagandehänvisning, ska delges eleven och dennes vårdnadshavare. Inkom med utredningar om särskilt stöd samt eventuellt aktuellt beslut om åtgärdsprogram för elev 12, elev 13, elev 50, elev 51, elev 54, elev 61, elev 81 och elev 93 (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
5. Se till att särskilt stöd tillhandahålls utifrån utredda behov och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Detta innebär att de behov som framkommer i utredningen av elevens behov av särskilt stöd ska vara avgörande för vilka särskilda stödåtgärder som skrivs in i elevens åtgärdsprogram samt omfattningen av dessa, samt att elever ska ges stöd i enlighet med deras beslutade åtgärdsprogram. Inkom med skolenhetens tre senaste utredningar om särskilt stöd som resulterat i åtgärdsprogram samt de aktuella åtgärdsprogrammen (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
6. Se till att datum för beslut om åtgärdsprogram, samt datum för utvärdering finns angivet i beslutade åtgärdsprogram. Inkom med beslut om åtgärdsprogram för elev 55 (3 kap. 9 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 31 § förvaltningslagen [2017:900]).

Ordningsstörande beteende

7. Se till att utreda orsakerna till elev 17:s ordningsstörande beteende. Med utgångspunkt i vad som har framkommit i utredningen ska rektorn även se till att åtgärder vidtas för att få eleven att ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Genomförd utredning av det ordningsstörande beteendet samt en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av resultaten av utredningen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning. Om en

utredning om särskilt stöd har initierats för eleven ska det särskilt anges (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

8. Rektorn ska, vid kännedom om att en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om att en elev gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, se till att saken utreds. Med utgångspunkt i vad som har framkommit i utredningarna ska rektorn även se till att åtgärder vidtas för att få eleverna att ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Rektorn ska dokumentera vid hur många tillfällen under perioden 30 september 2025 – 12 januari 2026 som rektorn fått kännedom om att förutsättningarna för en sådan utredning är uppfyllda samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Om en utredning om särskilt stöd har initierats för någon av eleverna ska det särskilt anges (5 kap. 9 § skollagen).

Skolplikt och rätt till utbildning

9. Se till att rektorn, vid kännedom om att en elev har upprepade eller längre frånvaro från skolan, ser till att det skyndsamt startas en utredning av orsakerna till elevens frånvaro om det inte är obehövligt. Rektorn ska dokumentera vid vilka tillfällen under perioden 30 september 2025 – 12 januari 2026 som rektorn fått kännedom om att en elev har upprepade eller längre frånvaro från skolan samt vilket datum en utredning startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).
10. Se till att rektorn anmäler till huvudmannen när en utredning om orsakerna till en elevs frånvaro har inletts. Huvudmannen ska dokumentera vid vilka datum under perioden 30 september 2025 – 12 januari 2026 som huvudmannen mottagit sådana anmälningar. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).
11. Se till att utredningar om orsakerna till en elevs frånvaro genomförs i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare och elevhälsan samt att utredningarna utgör en kartläggning av elevens hela situation. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder ge in skolenhetens tre senast genomförda frånvaroutredningar till Skolinspektionen (7 kap. 19 a § skollagen).
12. För varje frånvaroutredning enligt punkt 9 ovan som avslutas innan den 12 januari 2026, ska huvudmannen se till att vidta åtgärder för att öka elevens närvaro i skolan. Åtgärderna ska vara förankrade i de behov som identifierats i skolans utredning av orsakerna till elevens

frånvaro. En sammanställning över insatser som vidtagits för respektive elev sedan frånvaron utretts och fram till den 12 januari 2026 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning (7 kap. 19 a och 21-23 §§ skollagen).

Undervisningstid

13. Se till att de elever som går på Nyhedens skola läsåret 2025/26 ges undervisning i de ämnen och minst i den omfattning som anges i huvudmannens beslutade timplan, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, moderna språk, musik, de naturorienterande ämnena (biologi, fysik och kemi), de samhällsorienterande ämnena (geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap), slöjd, svenska samt teknik är schemalagda under läsåret 2025/26. Inkom därtill med huvudmannens beslutade timplan. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 12 § och 10 kap. 4 och 5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 och 4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen [2011:185]).
14. Se till att eleverna i årskurs 8 och 9 läsåret 2025/26 kompenseras för den undervisningstid de har gått miste om under läsåret 2024/25. Detta gäller samtliga ämnen som eleverna getts undervisning i under läsåret. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse där det framgår hur mycket undervisningstid som eleverna i respektive klass i nuvarande årskurs 8 och 9 har gått miste om i förhållande till huvudmannens beslutade timplan, samt en redogörelse där det framgår när och på vilket sätt eleverna ska kompenseras för den uteblivna undervisningen i respektive ämne. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (1 kap. 3 §, 3 kap. 12 § och 10 kap. 4 och 5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 och 4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Krokoms kommun en anmärkning avseende tillgång till skolbibliotek. Krokoms kommun ska senast **den 19 januari 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa den påtalade bristen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2023:9854) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn av Nyhedens skola i Krokoms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande tillgång till skolbibliotek, extra anpassningar, särskilt stöd, trygghet och studiero, åtgärder mot kränkande behandling, skolplikt och rätten till utbildning, samt extra studietid.

Skolinspektionen har den 22 april 2024 beslutat att förelägga Krokoms kommun att senast den 13 september 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utredning av ordningsstörande beteende samt skolplikt och rätt till utbildning. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Krokoms kommun en anmärkning rörande tillgång till skolbibliotek samt arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Krokoms kommun har den 8 oktober 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Redovisningen har kompletterats den 14 oktober 2024 samt den 8 och 12 september 2025.

Skolinspektionen har under våren 2025 genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, rektorn samt representanter från huvudmannen. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och sammanställningar från huvudmannen över elever med åtgärdsprogram, pågående utredningar om särskilt stöd samt beslut om anpassad studiegång. Vidare har betygskataloger, utredningar om bakomliggande orsaker till frånvaro samt frånvarostatistik granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt beslut tagit ställning till om Krokoms kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats. Tillsynen har därtill utvidgats till att även omfatta huruvida Krokoms kommun följer bestämmelserna gällande undervisningstid.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning,

därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns dessa med siffror enligt elevförteckningarna i aktbilaga 37.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Arbetet med extra anpassningar

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 22 april 2024 att det fanns elever på skolan som inte erhöll extra anpassningar, trots att eleverna hade flera underkända betyg. Krokoms kommun tilldelades med anledning av detta en anmärkning.

Krokoms kommun har initialt i sin redovisning inte angett vilka åtgärder de vidtagit för att avhjälpa denna brist. Krokoms kommun har dock, efter begäran om komplettering, den 12 september 2025 inkommit med redovisning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningen i denna del. Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande avseende åtgärder som vidtagit med anledning av bristen angående extra anpassningar. Huvudmannen har, i syfte att utveckla arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd förstärkt resurserna sedan höstterminen 2024. Detta genom tillsättandet av bland annat en specialpedagog på 50 procent. Vidare har resurserna förstärkts ytterligare under höstterminen 2025 genom tillsättandet av en biträdande rektor med specialpedagogisk kompetens. Utvecklingsarbetet har bland annat inneburit att tydliggöra hur lärare skyndsamt ska agera för att genomföra extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Huvudmannen har därtill, under hösten 2025, initierat ett utvecklingsarbete för att digitalisera och samla dokumentation av extra anpassningar i systemet Infomentor. Rektorn har därtill utvecklat elevhälsoarbetet och arbetet med extra anpassningar, förtydligat mötesagendan vid elevhälsomöten samt initierat ett långsiktigt arbete med kulturförändring för ökat elevfokus på skolan.

Av inkommen betygs katalog framgår att **elev 83** hade F i tre ämnen under höstterminen 2024. Flera lärare uppger att de känner en oro för att eleven inte kommer klara betygs kriterierna, men att eleven saknar extra anpassningar.

Anmäla elever i behov av särskilt stöd

Lärare uppger att en anmälan om särskilt stöd sker genom en blankett som ämneslärare eller mentor lämnar till rektorn. Representanter från elevhälsan samt rektorn uppger i stället att en anmälan om särskilt stöd sker genom en blankett till elevhälsan. Lärarna uppger vidare att enligt skolans rutin ska anmälan om utredningsbehov ske en gång per termin, men att en anmälan även kan ske genom direktkontakt med elevhälsan vid andra tidpunkter. Vissa lärare uppger att de anser att det är otydligt vad som utgör en anmälan om särskilt stöd.

Lärare uppger att det förekommit att anmälningar försvunnit, fallit mellan stolarna och inte hunnits med. Representanter från elevhälsan uppger att de befärar att samtliga blanketter med anmälningar om särskilt stöd inte alltid når fram till elevhälsan. Rektorn uppger att det kan finnas elever som inte är anmälda för behov av särskilt stöd, trots att förutsättningarna för detta är uppfyllda.

Följande har framkommit avseende enskilda elever.

Elev 29: Eleven hade F i två ämnen under höstterminen 2024. Flera lärare uppger i intervju att eleven, trots extra anpassningar, riskerar att inte nå de betygs kriterier som gäller för denne. Elevhälsan och rektorn uppger att de inte känner till eleven. Rektorn förtydligar, efter kontroll i skolans ärendehanteringssystem, att ingen anmälan alls inkommit till denne avseende eleven och att eleven inte är föremål för särskilt stöd. Eleven finns inte med i huvudmannens sammanställning över elever med åtgärdsprogram.

Elev 86: Eleven hade F i två ämnen under höstterminen 2024. En lärare uppger att eleven, till följd av frånvaro, trots extra anpassningar riskerar att inte nå de betygs kriterier som gäller. Läraren uppger vidare att eleven inte är anmäld för behov av särskilt stöd, då elevens låga måluppfyllelse främst hänför sig till frånvaro. Eleven finns inte med i huvudmannens sammanställning över elever med åtgärdsprogram.

Starta utredning om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen förelade den 22 april 2024 Krokoms kommun att se till att utreda **elev 12:s** behov av särskilt stöd. Av inkommen redovisning framgår att elev 12 ännu inte utretts för behov av särskilt stöd.

Lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn, uppger att rektorn, efter att denne mottagit en anmälan om behov av särskilt stöd, är den som

fattar beslutet att inleda en utredning om behov av särskilt stöd. Rektorn uppger dock att denne inte alltid fattar beslut om att inleda en utredning om behov av särskilt stöd efter inkommen anmälan från lärare. I stället samtalar rektorn med skolans specialpedagog och gör därefter en avvägning om en utredning ska inledas eller inte. Representanter från elevhälsan uppger att skolan i dagsläget, till följd av skolans resurser, inte utreder samtliga elever som anmäls för behov av särskilt stöd.

Beslut om åtgärdsprogram

Särskilt stöd med stöd i åtgärdsprogram och efter genomförd utredning

Skolinspektionen tilldelade i beslut den 22 april 2024 Krokoms kommun en anmärkning med anledning av att det fanns elever på skolan som var föremål för särskilda stödinsatser, utan att eleverna hade beslut om åtgärdsprogram och utan att eleverna utretts för särskilt stöd.

Krokoms kommun har i sin redovisning initialt inte angett vilka åtgärder de vidtagit för att avhjälpa denna brist. Krokoms kommun har dock, efter begäran om komplettering, den 12 september 2025 inkommit med redovisning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningen i denna del. Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande avseende åtgärder som vidtagit med anledning av den identifierade bristen. Huvudmannen har, såsom beskrivits ovan, förstärkt resurserna sedan höstterminen 2024, genom tillsättandet av bland annat en specialpedagog på 50 procent och ytterligare under höstterminen 2025 genom tillsättandet av en biträdande rektor med specialpedagogisk kompetens. Under höstterminen 2025 har huvudmannen arbetat med att kvalitetssäkra ärendegången vid beslut om särskilt stöd samt försäkra sig om att särskilda stödinsatser har stöd i beslut om åtgärdsprogram och att beslutet föregåtts av en utredning om behov av särskilt stöd. Vidare har huvudmannen under höstterminen 2025 utvecklat skolans ärendehanteringssystem och digitaliserat handlingar hänförliga till anmälan, utredning och beslut om särskilt stöd. Huvudmannen uppger att lärarna på skolan kommer få tillgång till ärendehanteringssystemet under hösten 2025. Rektorn har därtill gjort en översyn av ärendegången avseende särskilt stöd på skolan och organiserat arbetsgången samt agendor för elevhälsomöten. Rektorn har initierat ett långsiktigt arbete med kulturförändring för ökat elevfokus på skolan.

Lärare uppger i intervju att det finns elever på skolan som erhåller särskilt stöd utan beslut om åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning från huvudmannen över vilka elever som har ett åtgärdsprogram, för vilka elever det pågår utredningar om särskilt stöd samt vilka elever som har beslut om anpassad

studiegång. Av dokumentationen framkommer bland annat följande avseende enskilda elever.

Samtliga av **elev 13, elev 50, elev 51, elev 61, elev 81** och **elev 93** saknar beslut om åtgärdsprogram enligt huvudmannens sammanställning. Av intervjuer framgår dock att elev 50 och elev 93 ges särskilt stöd i form av undervisning i en särskild undervisningsgrupp och att elev 51 erhåller särskilt stöd i form av enskild undervisning, anpassad studiegång och en resursperson. Av intervjuer framgår vidare att även elev 13, elev 61 och elev 81 får särskilt stöd i form av undervisning i en liten undervisningsgrupp. Enligt huvudmannens sammanställning pågår utredningar om särskilt stöd för dessa tre elever.

Elev 12 och **elev 54** har enligt inkommen dokumentation beslut om åtgärdsprogram. Av huvudmannens sammanställning framgår att utredningen om behov av särskilt stöd för elev 54 alltjämt pågår och av huvudmannens redovisning framgår att elev 12:s behov av särskilt stöd ännu inte utretts.

Datering för beslut och utvärdering

Skolinspektionen har tagit del av åtta åtgärdsprogram som beslutats på skolan under och efter redovisningsperioden. Av dokumentationen framkommer bland annat att det saknas datum för när utvärdering av åtgärdsprogrammet ska ske för **elev 23, elev 55, elev 94, och elev 95**. Det framgår vidare att **elev 24:s** åtgärdsprogram saknar uppgift om vilket datum åtgärdsprogrammet är beslutat. I stället anges att beslutet är fattat under höstterminen 2024.

Tillhandahållande av särskilt stöd

Lärare beskriver att det finns flertalet elever på skolan som har särskilda stödbehov som skolan inte kan erbjuda. Lärarna uppger exempelvis att elever som är i behov av enskild undervisning inte kan erhålla detta. I det fall detta stödbehov framkommit hos en elev har lärarna blivit tvungna att meddela elevens vårdnadshavare att stödet inte kan erbjudas vid skolan. Vidare berättar lärare att det finns åtminstone två elever som är i behov av utökade kuratorkontakter, men att detta inte kan erbjudas. Lärare berättar också att det på skolan finns få möjligheter att erbjuda elever stöd i form av en resursperson. Flera lärare uppger att elever enbart i undantagsfall kan erhålla stöd i andra ämnen än kärnämnen.

En representant för elevhälsan uppger att denne anser att det finns elever med utredda behov av stöd som inte kan erbjudas och att skolan saknar förutsättningar att ge eleverna det stöd de behöver. Som exempel uppger representanterna att det finns elever i behov av särskilt stöd i form av undervisning i en särskild undervisningsgrupp, men att det inte finns tillräckligt många platser i skolans undervisningsgrupp "Locket" för att

eleverna ska erhålla detta. Vidare finns elever som elevhälsan bedömer vara i behov av stöd i andra ämnen än kärnämnen, men som inte kan erbjuds detta.

Rektorn uppger att det inte finns några elever som nekats plats i skolans särskilda undervisningsgrupp "Locket". Däremot finns det elever som står i kö för att erhålla stöd i den särskilda undervisningsgruppen "Grytan". Rektorn uppger vidare att skolan, då det saknas speciallärare, inte kan erbjuda lästräning, även om det finns elever som skulle vara i behov av detta. Rektorn uppger att denne håller med om elevhälsans påstående om att det finns elever som skulle behöva särskilt stöd i andra ämnen än kärnämnen.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 a § skollagen ska huvudmannen se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen tillämpas bland annat 31 § förvaltningslagen. Enligt förarbetena gäller paragrafen bland

annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

I 31 § förvaltningslagen anges att det för varje skriftligt beslut ska finnas en handling som visar bland annat dagen för beslutet, vad beslutet innehåller samt vem eller vilka som har fattat beslutet.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister avseende skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Bristerna avser tillhandahållande av extra anpassningar samt anmälan, utredning och tillhandahållande av särskilt stöd liksom utformning av beslut om åtgärdsprogram.

Brist i tillhandahållet av extra anpassningar

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att majoriteten av de åtgärder som huvudmannen redovisat med anledning av bristen avseende arbetet med extra anpassningar har vidtagits under höstterminen 2025, det vill säga efter redovisningsperiodens slut. Huvudmannen har dock redogjort för vissa åtgärder, så som exempelvis tillsättandet av en specialpedagog, som får förstås ha vidtagits inom redovisningsperioden. Skolinspektionen bedömer härigenom att Krokoms kommun har vidtagit åtgärder med anledning av Skolinspektionens anmärkning i denna del.

Skolinspektionen konstaterar dock att det av utredningen framgår att åtminstone en elev, elev 83, inte erhåller extra anpassningar, trots att förutsättningarna för detta är uppfyllda. Utredningen visar att eleven har underkänt i flera ämnen. Extra anpassningar ska ges så snart det framgår att en elev riskerar att inte nå betygskriterierna, vilket innebär att extra anpassningar ska sättas in innan en elev rent faktiskt inte når betygskriterierna. Att extra anpassningar inte satts in för elev 83 utgör därmed en brist.

Brister i anmälan av elever i behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister i skolenhetens arbete med att anmäla elever i behov av särskilt stöd. Utredningen visar att det finns elever som inte anmälts för utredningsbehov av särskilt stöd, trots att förutsättningarna för att en anmälan ska göras är uppfyllda. Detta gäller i vart fall för elev 29 och 86. Avseende elev 86 vill Skolinspektionen särskilt framhäva skyldigheten att anmäla elever för behov av särskilt stöd, så snart det befaras att eleven inte kommer nå de betygskriterier denne minst ska uppnå. Att elevens låga måluppfyllelse hänför sig till frånvaro, och inte inlärningssvårigheter, saknar betydelse i bedömningen avseende om eleven ska anmälas för särskilt stöd eller inte.

Vidare framgår det att skolans rutiner avseende anmälan av särskilt stöd inte fungerar. Utredningen visar att det finns en osäkerhet och olika uppfattningar bland delar av personalen avseende hur och till vem en anmälan om särskilt stöd ska göras. Vissa lärare, som enligt lag har en skyldighet att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd, anser exempelvis att det är otydligt hur en sådan anmälan ska ske. Detta riskerar att medföra att elever i behov av utredningar inte anmäls. Vidare framgår, av såväl uttalanden från lärare samt elevhälsans personal att det förekommit att anmälningar om särskilt stöd hanterats på ett sådant sätt att de inte kommit till rektorns kännedom. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolenhetens rutiner medför påtagliga risker för att elever i behov av särskilt stöd inte anmäls till rektorn, vilket sedermera ger följden att dessa elever varken utreds för, eller i förlängningen erhåller, det särskilda stöd som de har rätt till.

Brister i arbetet med utredningar om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Krokoms kommun inte följt föreläggandet avseende att utreda elev 12:s behov av särskilt stöd. Det faktum att eleven har åtgärdsprogram förtar inte Skolinspektionens bedömning i denna del.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det finns elever på skolan där rektor och elevhälsa har kännedom om att det föreligger ett utredningsbehov, utan att en utredning skyndsamt har påbörjats, vilket är en brist. Det framgår bland annat genom uttalanden från elevhälsan om att samtliga elever på skolan som anmälts för behov av särskilt stöd inte utretts, till följd av brister i skolans resurser. Vidare framgår av uttalanden från rektorn att denne, efter inkommen anmälan om utredningsbehov från lärare, gör ett urval avseende vilka elever denne ska starta utredningar för. Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att rektorn, efter en inkommen anmälan från lärare eller annan personal om utredningsbehov, är skyldig att skyndsamt se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Det faktum att en utredning inte alltid skyndsamt startas för samtliga elever som anmäls för utredningsbehov av särskilt stöd utgör därmed en brist.

Brister avseende beslut om åtgärdsprogram

Skolinspektionen konstaterar att majoriteten av de åtgärder huvudmannen redovisat avseende anmärkningen i denna del företagits under hösten 2025, det vill säga cirka ett år efter redovisningsperiodens slut. Det framgår dock att huvudmannen vidtagit vissa åtgärder under redovisningsperioden, så som tillsättandet av ytterligare en specialpedagog. Skolinspektionen konstaterar härav att huvudmannen vidtagit vissa åtgärder för att komma till rätta med de brister som föranlett Skolinspektionens anmärkning i denna del.

Skolinspektionen konstaterar dock att det av utredningen står klart att bristen avseende att det finns elever som erhåller särskilt stöd utan beslut i åtgärdsprogram alltjämt kvarstår. Av utredningen framgår exempelvis att det finns elever som erhåller särskilt stöd i form av bland annat undervisning i liten undervisningsgrupp eller enskild undervisning utan beslut om åtgärdsprogram, vilket är en brist. Detta gäller i vart fall för elev 50, elev 51 och elev 93. Vidare framgår att det finns ytterligare elever på skolan som erhåller särskilt stöd, utan att eleverna vare sig är utredda för behov av särskilt stöd eller har beslut om åtgärdsprogram, vilket också är en brist. Detta gäller i vart fall för elev 13, elev 61 och elev 81. Att det enligt huvudmannens sammanställning pågår en utredning om särskilt stöd för eleverna förtar inte Skolinspektionens bedömning i denna del.

Skolinspektionen konstaterar vidare att beslut om åtgärdsprogram inte alltid föranletts av en utredning om särskilt stöd, vilket är en brist. Utredningen visar att i vart fall två elever, elev 12 och elev 54, har beslut om åtgärdsprogram, utan att en utredning om behov av särskilt stöd dessförinnan genomförts.

Att elevens behov av särskilt stöd utreds innan beslut om åtgärder sätts in, är en förutsättning för att skolan ska kunna vidta åtgärder som är adekvata och kopplade till elevens behov av stöd. Skolinspektionen ser särskilt allvarligt på det faktum att elev 12 i sitt åtgärdsprogram har beslut om anpassad studiegång, utan att denna åtgärd föregåtts av en utredning om särskilt stöd. Anpassad studiegång är en mycket ingripande åtgärd för den enskilde eleven då det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Anpassad studiegång ska därför endast beslutas av rektorn om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar på annat sätt.

Skolinspektionen bedömer avslutningsvis att det förekommer ytterligare brister avseende beslut om åtgärdsprogram på skolan. Av utredningen framgår att åtgärdsprogram inte alltid förses med datum för beslut, vilket är en brist. Detta gäller i vart fall för elev 24. Vidare framgår att det i åtgärdsprogrammet inte alltid anges datum för när åtgärdsprogrammet ska utvärderas, vilket också är en brist. Detta gäller i vart fall för elev 23, elev 55, elev 94, och elev 95.

Brister i tillhandahållande av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att samtliga elever som har utredda behov av särskilt stöd, inte erhåller stöd i enlighet med sina utredda stödbehov, vilket är en brist. Av utredningen framgår att det finns elever på skolan som enligt rektorn och elevhälsan bedöms vara i behov av särskilt stöd i andra ämnen än kärnämnen, men att detta inte erbjuds på skolan. Vidare framgår genom uttalanden från rektorn att det finns elever som bedöms vara i behov av undervisning i den särskilda undervisningsgruppen Grytan,

men att eleverna står i kö för att få en plats där. Utredningar visar därutöver att elever i behov av enskild undervisning inte kan erbjudas detta på skolan. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd och att detta inte sker utgör därmed en brist.

Ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 22 april 2024 att det var en brist att elever som hade ett upprepat ordningsstörande beteende inte alltid utreddes.

Krokoms kommuns förelades därför att vid minst ett tillfälle innan den 17 maj 2024 informera samtlig personal om skollagens bestämmelser kring skyldigheten att utreda orsakerna till en elevs ordningsstörande beteende. Huvudmannen har i sin redovisning angett att rektorn muntligen informerat samtlig personal om skollagens bestämmelser i denna del den 7 maj 2024. Vissa tillfrågade lärare uppger att de inte känner igen att denna information förmedlats av rektorn på det sätt som huvudmannen påstår, medan andra uppger att de närvarat vid informationsinsatsen.

I beslutet den 22 april 2024 identifierade Skolinspektionen vidare två elever, elev 8 och elev 9, som enligt utredningen uppvisat ett upprepat ordningsstörande beteende, utan att detta utretts. Huvudmannen förelades därför att se till att utreda orsakerna till elev 8 och elev 9:s ordningsstörande beteende. Med utgångspunkt i vad som framkom i utredningarna skulle rektorn även se till att åtgärder vidtogs för att få eleverna att ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd var uppfyllda skulle även en sådan utredning inledas. Krokoms kommun har redovisat utredningarna om ordningsstörande beteende för respektive elev. Av utredningarna framgår att elev och vårdnadshavare deltagit i utredningen. Vidare anges identifierade tänkbara orsaker till elevernas ordningsstörande beteende, samt vilka åtgärder som satts in med anledning av resultatet av utredningarna. Av utredningarna framgår därtill att en utredning om särskilt stöd inletts för respektive elev.

Krokoms kommun förelades slutligen att se till att rektorn utreder elevers ordningsstörande beteende. Med utgångspunkt i vad som framkom i utredningarna skulle rektorn även se till att åtgärder vidtogs för att få eleverna att ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd var uppfyllda skulle även en sådan utredning inledas. Rektorn skulle dokumentera vid hur många tillfällen under perioden den 2 maj till den 6 september 2024 som rektorn fått kännedom om att förutsättningarna för en sådan utredning var uppfyllda samt vilket datum en utredning hade

startats för respektive elev. Krokoms kommun har i sin redovisning inte inkommit med någon sådan sammanställning.

Flera lärare uppger att de inte känner till huruvida ordningsstörande beteende utreds på skolan eller inte. Representanter från elevhälsan samt rektorn uppger dock att sådana utredningar genomförs. Rektorn och representanter från elevhälsan uppger vidare att utredningarna sker i samråd med elevens vårdnadshavare, samt att en utredning om ordningsstörande beteende kan föranleda att en utredning om särskilt stöd initieras.

Av intervjuer med lärare framkommer vidare att **elev 17** uppvisar ett upprepat olämpligt beteende. Representanter från elevhälsan samt rektorn uppger att de har kännedom om elevens olämpliga beteende. Rektorn uppger att det inte har påbörjats någon utredning om elevens olämpliga beteende. Varken rektorn eller representanter från elevhälsan känner till att några åtgärder satts in med anledning av elevens ordningsstörande beteende, fränsett att skolan har kontaktat en extern aktör med anledning av elevens mående.

Rättslig reglering

I 5 kap. 9–10 §§ skollagen stadgas att om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Rektorn ska därefter, med utgångspunkt i vad som har framkommit i utredningen, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Vid utredningen ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen följt delar av föreläggandet avseende ordningsstörande beteende, men att alla delar av föreläggandet inte har följts. Skolinspektionen bedömer därtill att det alltså föreligger brister i skolans arbete med utredning av ordningsstörande beteende.

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att huvudmannen följt föreläggandet avseende att informera samtlig personal om skollagens bestämmelser kring skyldigheten att utreda orsakerna till en elevs ordningsstörande beteende. Skolinspektionen vill dock i sammanhanget framhäva vikten av att fortlöpande försäkra sig om att samtlig personal är informerad om skollagens krav i denna del.

Vidare konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen har följt föreläggandet avseende att utreda orsakerna till eleverna 8 och 9:s

ordningsstörande beteende, samt att rektorn sett till att åtgärder med utgångspunkt i vad som framkommit i respektive utredning har satts in.

Skolinspektionen konstaterar avslutningsvis att huvudmannen inte inkommit med den redovisning som Skolinspektionen begärt avseende den tredje föreläggandepunkten gällande ordningsstörande beteende. Rektorn och representanter från elevhälsan uppger visserligen i intervju att elever som uppvisar ett ordningsstörande beteende utreds. Av utredningen framgår dock att detta i vart fall inte skett avseende elev 17, där såväl rektorn som elevhälsan har kännedom om elevens ordningsstörande beteende, men där ingen utredning om detta påbörjats, vilket är en brist. Rektorn och elevhälsan uppger visserligen att en åtgärd, i form av kontakt med en extern aktör, vidtagits. De åtgärder som ska vidtas vid uppvisandet av ett olämpligt eller ordningsstörande beteende ska dock vara förankrade i en föregående utredning om vad beteendet grundar sig i. För det fall åtgärder sätts in utan en föregående utredning riskerar dessa att inte vara adekvata utifrån orsakerna till det uppvisade beteendet. Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att Krokoms kommun inte följt föreläggandet i denna del, samt att bristen avseende att skolan inte alltid utreder elevers ordningsstörande beteende alltjämt kvarstår.

Av utredningen framgår inte annat än att skolan uppfyller författningarnas krav avseende samråd med elevens vårdnadshavare i samband med en utredning om ordningsstörande beteende, samt att utredningar om särskilt stöd inleds för det fall förutsättningarna för detta är uppfyllda.

Skolplikt och rätt till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 22 april 2024 att Nyhedens skola inte alltid utredde orsakerna till elevers upprepade eller långvariga frånvaro. Krokoms kommun förelades därför på ett generellt plan att se till att rektorn säkerställer att det startas en utredning av orsakerna till elevens frånvaro, vid kännedom om att en elev har upprepade eller längre frånvaro från skolan. Krokoms kommun förelades även att se till att rektorn säkerställer att orsakerna till elev 12, elev 25, elev 27, elev 42 och elev 43:s frånvaro utreds samt att åtgärder vidtas för att öka elevernas närvaro i skolan.

Arbetet med att uppmärksamma och starta utredningar kring elever med hög frånvaro

Krokoms kommun har inte redovisat vid vilka tillfällen under perioden den 2 maj till den 6 september 2024 som rektorn fått kännedom om en elev

med upprepad eller längre frånvaro från skolan och ifall någon utredning i så fall startats för eleven.

Lärare och rektorn uppger att mentorerna ansvarar för att bevaka sina mentorselevers frånvaro. Några lärare uppger att om frånvaron för en elev är väldigt hög övergår ansvaret för att bevaka frånvaron däremot till elevhälsan, något som elevhälsan och rektorn uppger inte stämmer. Lärare och rektorn uppger vidare att mentorn ansvarar för att genomföra en enklare kartläggning av orsakerna till elevens frånvaro om frånvaron för en elev överstiger 15 procent under en fyraveckorsperiod. I denna kartläggning deltar mentor, elev och vårdnadshavare. Lärare och rektorn uppger att kartläggningen sedan ska lämnas till rektorn och elevhälsan, som tittar vidare på tänkbara åtgärder. Om frånvaron därefter fortsätter, görs en fördjupad kartläggning. Enligt lärare kan mentorn även lämna in en blankett till rektorn, vid oro kring en elevs frånvaro. En lärare uppger att i den fördjupade kartläggningen är det mentor, elev, vårdnadshavare, rektor och eventuellt elevhälsan som deltar.

Enligt lärare inleds en frånvaroutredning genom den enkla kartläggningen som mentorn gör, medan elevhälsan uppger att de bakomliggande orsakerna till en elevs frånvaro visserligen undersöks redan vid 15 procents frånvaro men att frånvaroutredningen inleds i och med den fördjupade kartläggningen. Elevhälsan uppger vidare att rutinen för skolans hantering av elever med hög frånvaro är otydlig och att den inte följs i praktiken. Detta har enligt elevhälsan visat sig genom att elevhälsan har fått ytterst få, om ens några, enkla kartläggningar från mentorer. Några fördjupade frånvarokartläggningar har därför inte inletts utifrån skolans rutin, utan utifrån annan kännedom om eleverna.

Lärare uppger att **elev 52** har en problematisk frånvaro. En lärare uppger att en enklare kartläggning har gjorts och skickats till elevhälsan, men att läraren inte har fått någon återkoppling. Elevhälsan uppger däremot att de inte mottagit någon sådan kartläggning och att någon utredning kring orsakerna till elevens frånvaro inte har startats. Rektor känner dock till elevärendet.

En annan elev som uppges ha en problematisk frånvaro är **elev 85**. En representant från elevhälsan uppger att eleven aldrig har varit på Nyhedens skola sedan eleven skrevs in vid skolan för ett år sedan. Rektor har kännedom om elevens frånvaroproblematik och uppger att skolan "försökt på alla vis". Enligt elevhälsan har det inte gjorts någon utredning av orsakerna till elevens frånvaro.

Elevhälsan uppger att skolan har en rutin som innebär att huvudmannen ska underrättas när en fördjupad frånvarokartläggning inleds. Enligt rektorn ska huvudmannen underrättats när den fördjupade frånvarokartläggningen upprättats. Krokoms kommun har i redovisningen

uppgett att huvudmannen, under redovisningsperioden, inte har mottagit någon underrättelse om att frånvaroutredningar inletts vid skolan.

Skolans utredningar av orsakerna till elevers frånvaro

Krokoms kommun har till sin redovisning den 8 oktober 2024 bifogat en sammanställning över orsakerna till elev 12, elev 25, elev 27, elev 42 och elev 43:s frånvaro, utifrån skolans fördjupade frånvarokartläggningar av eleverna, samt en sammanställning över de åtgärder som vidtagits för eleverna. De faktiska frånvarokartläggningarna har däremot inte bifogats. Av sammanställningen framgår, för var och en av eleverna, vilka faktorer som skolan anser främjar respektive hindrar elevens närvaro i skolan samt vilka faktorer som skolan identifierat som möjliga orsaker till elevens frånvaro. Det framgår däremot inte vem eller vilka som har genomfört frånvarokartläggningarna eller om de har genomförts i samråd med elev och vårdnadshavare. Det framgår inte heller vilket datum som kartläggningarna har gjorts. En representant för huvudmannen uppger att anledningen till att dokumentation från frånvarokartläggningarna inte bifogats, är att skolan inte hade genomfört några frånvaroutredningar vid tidpunkten för redovisningen utan endast skrev ihop något att redovisa till Skolinspektionen.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen ska inkomma med ytterligare uppgifter om elev 12, elev 25 och elev 27:s frånvaro. Huvudmannen har den 6 mars 2025 inkommit med frånvarostatistik avseende de aktuella eleverna, av vilken framgår att alla eleverna haft en hög frånvaro under läsåret 2024/25. Vidare har skolans rektor den 13 mars 2025 inkommit med dokumenterade, fördjupande frånvarokartläggningar avseende var och en av eleverna. Utredningarna har, i motsats till huvudmannens uppgifter, genomförts före tidpunkten för huvudmannens redovisning till Skolinspektionen.

Av dokumentationen från huvudmannen och skolan framgår att kartläggningen avseende **elev 12** har genomförts av skolans kurator samt att elev och vårdnadshavare har deltagit i frånvaroutredningen. Utredningen innehåller en analys av orsakerna till elevens frånvaro och det framgår att skolan, utifrån vad utredningen visat, har satt in åtgärder för att öka elevens närvaro. Enligt undervisande lärare har eleven haft en fantastisk utveckling och uppvisat en bättre närvaro sedan åtgärderna sattes in. Frånvarostatistiken visar också på en bättre närvaro hos eleven. Företrädare för huvudmannen känner inte till elevärendet.

Av dokumentationen framgår vidare att frånvarokartläggningen avseende **elev 25** har genomförts av skolans elevcoach, under medverkan av elev och vårdnadshavare. Elevcoachen tillhör organisatorisk elevhälsan, men innehar ingen av de utpekade professionerna som ska ingå i elevhälsan. En representant för elevhälsan uppger att varken specialpedagog, kurator,

skolpsykolog eller skolsköterska deltagit i frånvaroutredningen och representanten kan inte svara på vad utredningen visat om orsakerna till elevens frånvaro, men tror att det var bristande trygghet. Lärare kan inte heller ange vad som är orsaken till elevens frånvaro. Utifrån den genomförda utredningen har skolan dock fattat beslut om åtgärdsprogram och undervisning i särskild undervisningsgrupp för eleven. Enligt ingiven statistik har elevens frånvaro eskalerat under läsåret 2024/25. Företrädare för huvudmannen känner inte till elevärendet.

Även frånvarokartläggningen avseende **elev 27** har genomförts av skolans elevcoach. Det framgår att vårdnadshavare har deltagit i utredningen, men att eleven själv inte har medverkat. En representant för elevhälsan uppger att varken specialpedagog, kurator, skolpsykolog eller skolsköterska deltagit i frånvaroutredningen. Representanten uppger vidare att utredningen inte gett någon tydlig bild av orsakerna till elevens frånvaro. Huvudmannen har i samband med sin redovisning inte redogjort för några åtgärder som, utifrån utredningen, vidtagits för att öka elevens närvaro. En representant för elevhälsan uppger att det inte finns några aktiva insatser för eleven, men att personal inom elevhälsan har tagit fram en plan för elevens återgång till skolan. Företrädare för huvudmannen känner inte till elevärendet.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 2 § skollagen har barn som är bosatta i Sverige skolplikt.

Av 7 kap. 3 § skollagen framgår att alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till grundläggande utbildning i allmän skola.

Enligt 7 kap. 17 § skollagen ska en elev i grundskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Enligt 7 kap. 19 a § skollagen ska rektorn, om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som anordnas för utbildningen i grundskolan, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt anmäls till huvudmannen.

I förarbetena framhåller regeringen att en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro alltid måste baseras på elevens hela situation. En elevs omfattande frånvaro beror ofta på en komplex situation med olika slags problem som kan röra både hem och skola. Många av orsakerna kan vara

skolrelaterade och kräva åtgärder i skolan. Samtidigt kan hemförhållandena vara svåra och i vissa fall förekommer det att vårdnadshavaren inte bidrar till, eller på grund av sociala orsaker inte har möjlighet att se till, att eleven går till skolan. Det förekommer också att organisatoriska faktorer är orsaken till en elevs långvariga frånvaro. Exempel på detta kan vara brister i frånvarorapportering, låg grad av lärarkontakt, håltimmar, lärarbyten, brister i lärandemiljön eller otydlig ansvarsfördelning bland vuxna i skolan. Det kan även finnas fall där vårdnadshavare medvetet håller barn borta från skolan, exempelvis vid en utlandsresa där eleven inte beviljats ledighet eller p.g.a. psykisk ohälsa. I vissa extrema fall kan det vara fråga om hedersförtryck och att barnet blivit bortfört från landet. (Prop. 2017/18:182 s. 58)

Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Bestämmelsen i 7 kap. 19 a § innehåller inte några detaljerade krav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. (Prop. 2017/18:182 s. 59 f.)

I 7 kap. 20 § skollagen anges att den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolgång.

I 7 kap 21 § skollagen anges att hemkommunen i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov ska samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Av 7 kap. 22 § skollagen följer att huvudmannen ska se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång.

Av 7 kap. 23 § skollagen framgår att hemkommunen får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter vid vite, om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte gjort vad denna är skyldig att göra för att så ska ske.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Krokoms kommun i flera delar inte har följt Skolinspektionens tidigare föreläggande gällande skolplikt och rätten till

utbildning. Det utgör fortfarande en brist att skolan inte alltid utreder orsakerna till elevers upprepade eller långvariga frånvaro. Skolinspektionen bedömer därtill att det är en brist att rektorn inte anmäler till huvudmannen när en frånvaroutredning inletts.

Brister i att uppmärksamma och starta utredningar kring elever med hög frånvaro

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det fortsatt är en brist att skolan inte alltid uppmärksammar och startar utredningar för elever med problematisk skolfrånvaro.

Av Skolinspektionens utredning framgår att personalen har olika uppfattning om vem som ansvarar för att bevaka elevers frånvaro, när en frånvaroutredning ska initieras och vilka som ska genomföra utredningen. De otydliga rutinerna leder enligt Skolinspektionens bedömning till att elever med hög frånvaro inte alltid uppmärksammas och att frånvaroutredningar inte initieras. Detta gäller i vart fall elev 52 och elev 85.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det utgör en brist att rektorn inte anmäler till huvudmannen när en frånvaroutredning inletts.

Av Skolinspektionens utredning och inkommen dokumentation framgår att åtminstone tre fördjupande frånvarokartläggningar har inletts under redovisningsperioden. Trots det har huvudmannen inte underrättats om att några frånvaroutredningar startats på skolan. Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla vikten av att huvudmannen informeras om elever med en problematisk skolfrånvaro, då huvudmannen har ett särskilt utpekat ansvar för elevers rätt till utbildning. Krokoms kommun har såsom hemkommun även ett ansvar för att samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs i frågor som rör skolpliktiga elever med en problematisk frånvaro.

Brister i skolans frånvaroutredningar

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen har följt föreläggandet avseende att utreda orsakerna till elev 12:s frånvaro och utifrån utredningen sätta in åtgärder för att försöka komma till rätta med elevens frånvaro.

Skolinspektionen konstaterar dock att huvudmannen och skolan inte har följt föreläggandet avseende att utreda och vidta åtgärder utifrån elev 25 och elev 27:s frånvaro. Av dokumentationen framgår visserligen att skolan har försökt utreda orsakerna till elevernas frånvaro, men utredningarna har inte genomförts i samråd med elevhälsans professioner, vilket är en brist. I båda frånvarokartläggningarna framkommer sådan problematik som kräver en grundligare utredning av orsakerna till elevernas frånvaro, där

elevhälsans kompetenser måste involveras. Eftersom skolan inte har lyckats utreda orsakerna till elevernas frånvaro, har skolan inte heller kunnat sätta in adekvata åtgärder för att öka elevernas närvaro i skolan.

Vad gäller elev 42 och elev 43 är Krokoms kommuns redovisning över frånvaroutredningar och åtgärder bristfällig. Eftersom eleverna hade slutat vid skolan vid tidpunkten för huvudmannens redovisning, har Skolinspektionen dock inte begärt in någon kompletterande redovisning avseende eleverna. Skolinspektionen kan därför inte ta ställning till huruvida Krokoms kommun följt föreläggandet gällande dessa två elever.

Undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever och lärare uppger att flertalet lektioner i olika ämnen under läsåret 2024/25 blivit inställda till följd av brist på vikarier. En elev i årskurs 9 (läsåret 2024/25) uppger att uppskattningsvis 50–60 lektioner ställts in för dennes klass. Lärare uppger att lektioner ställts in för elever i samtliga årskurser läsåret 2024/25, men att det främst är eleverna i årskurs 7 och 9 som påverkats.

Rektorn motsäger uppgifterna om att det varit ett stort antal inställda lektioner. Denne medger dock att skolan, till följd av sjukfrånvaro bland skolans personal, varit nödgad att använda sig av vikarier.

Flera lärare samt en representant från huvudmannen uppger att det inte har gjorts några försök att kompensera eleverna för utebliven undervisningstid. Representanter från huvudmannen uppger vidare att det inte har förts någon dialog med rektorn avseende kompensation för förlorad undervisningstid.

Huvudmannen har inkommit med en sammanställning över hur mycket undervisningstid som eleverna har gått miste om till följd av inställda lektioner under läsåret 2024/25, i förhållande till hur mycket undervisningstid som eleverna skulle ha fått enligt huvudmannens beslutade timplan för respektive ämne. Av sammanställningen framgår att eleverna i årskurs 7–9¹ gått miste om undervisning i de ämnen och i den omfattning som visas i tabellen nedan.

¹ Tabellen nedan avser en sammanställning för samtliga klasser i respektive årskurs. Det finns fyra parallellklasser i årskurs 7 respektive 9, samt tre parallellklasser i årskurs 8. Den förlorade undervisningstiden som presenteras innebär således inte att samtliga parallella klasser i respektive årskurs har haft inställda lektioner i den omfattning som anges i tabellen.

Förklarad undervisning i minuter under läsåret 2024/25 i förhållande till huvudmannens beslutade timplan

Ämne	Årskurs 7	Årskurs 8	Årskurs 9
Svenska	55	80	480
Engelska	225	200	335
Matematik	410	230	445
Naturorienterande ämnen	245	240	330
Samhällsorienterande ämnen	45	155	55
Idrott och hälsa	380	160	700
Slöjd	80		140
Bild	530	110	120
Teknik	100	50	
Hem- och konsumentkunskap	100		110
Moderna språk	50	155	165
Totalt antal minuter	2220	1380	2880

Rättslig reglering

Av 10 kap. 4 skollagen framgår vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta. Av 10 kap 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

Av 9 kap. 3 § skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen. Av bilaga 1 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne. Eleverna är i högstadiet garanterade en minsta undervisningstid om totalt 2 634 timmar, varav 100 timmar avser bild, 200 timmar avser engelska, 280 timmar avser idrott och hälsa, 400 timmar avser matematik, 272 timmar avser språkval, 289 timmar avser de naturorienterande ämnena och 290 timmar avser svenska.

Enligt 9 kap. 4 § skolförordningen beslutar huvudmannen efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att elever inte fått undervisning i enlighet med huvudmannens beslutade timplan.

Av utredningen går det inte att med säkerhet fastslå hur mycket undervisningstid respektive klass inom respektive årskurs gått miste om. Utifrån huvudmannens sammanställning står det dock klart att eleverna i dåvarande årskurs 9 under läsåret 2024/25 i vart fall gått miste om flertalet timmar undervisning i ämnena svenska, engelska, matematik, de naturorienterande ämnena samt idrott och hälsa. Vidare framgår att eleverna i dåvarande i årskurs 7 och 8 läsåret 2024/25 också erhållit mindre undervisningstid än vad som framgår av huvudmannens beslutade timplan i flertalet ämnen.

Av utredningen framgår vidare att eleverna inte kompenserats för den undervisningstid som de gått miste om. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhäva vikten att eleverna, vid inställda lektioner, i efterhand kompenseras för den undervisningstid de gått miste om. Eleverna i dåvarande årskurs 9 har nu avslutat sina studier vid Nyhedens skola. De kan således inte längre kompenseras för den förlorade undervisningstiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Krokoms kommuns verksamhet vid Nyhedens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd, ordningsstörande beteende, skolplikt och rätt till utbildning samt undervisningstid. Det finns därför skäl att förelägga Krokoms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Tillgång till skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 22 april 2024 att eleverna på Nyhedens skola inte hade tillgång till skolbibliotek, samt att detta var en brist. Med anledning av den konstaterade bristen tilldelades Krokoms kommun en anmärkning.

Huvudmannen har i den inkomna redovisningen inte redogjort för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av bristen avseende tillgång till skolbibliotek.

Av intervjuer med elever samt lärare på skolan framgår att eleverna alltså inte har tillgång till skolbibliotek. Detta då det på skolan saknas ett bibliotek som eleverna har tillåtelse att nyttja, samt att eleverna därtill inte har tillåtelse att lämna skolområdet för att exempelvis besöka ett kommunalt bibliotek.

Rättslig reglering

Av 2 kap 24 a § skollagen framgår att elever i grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället bland annat tillhandahållas på en annan av huvudmannens skolenheter eller, om det är fråga om en kommunal huvudman, på kommunens folkbibliotek.

I förarbetena anges att ett särskilt skäl kan vara att relevantalet är så litet att det inte är rimligt att bedriva skolbiblioteksverksamhet på den egna enheten, till exempel få elever på en liten skola i glesbygd. Undantag från huvudregeln ska dock användas restriktivt. Relevantalet ska vara så begränsat att tillhandahållandet av ett skolbibliotek i egen regi skulle utgöra en orimligt stor del av den totala verksamheten vad gäller kostnader, bemanning osv. Ett annat särskilt skäl kan vara att det finns ett skolbibliotek på en annan skolenhet som ligger i den egna skolenhetens direkta närhet eller att det finns ett folkbibliotek som ligger i den egna skolenhetens direkta närhet. Undantaget tar sikte på situationer när det finns ett bibliotek som ligger så nära skolenheten att skolbiblioteksverksamheten på ett ändamålsenligt sätt kan tillhandahållas i det biblioteket och att det även i övrigt framstår som ett likvärdigt alternativ till att tillhandahålla skolbibliotek på den egna skolenheten. (Prop. 2023/24:164 s. 64)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det varken av inkommen redovisning eller utredningen i övrigt framkommer att huvudmannen vidtagit några åtgärder för att avhjälpa bristen som ligger till grund för den anmärkning som Krokoms kommun tilldelats.

Vidare konstaterar Skolinspektionen att bristen avseende avsaknad av tillgång till skolbibliotek alltjämt kvarstår. Av utredningen framgår att eleverna saknar reell tillgång till skolbiblioteket på skolenheten. Skolbibliotek tillhandahålls inte heller på någon annan av huvudmannens skolenheter eller på kommuns folkbibliotek.

Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Krokoms kommuns verksamhet vid Nyhedens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller tillgång till skolbibliotek.

Skolinspektionen konstaterar att det av utredningen inte går att klargöra vilken effekt den identifierade bristen har för skolans elever avseende exempelvis måluppfyllelse. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen, vid en helhetsbedömning, bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Krokoms kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av juristen Elina Axelsson.

Juristen Maja Flood har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Oskar Holst och utredaren Mirja Wallström medverkat.